

Zou de natuur er beter van worden nu 2010 het Jaar van de Biodiversiteit is? Al in 1992 werd op de VN-top in Rio de Janeiro de biodiversiteitconventie ondertekend en Europese politici hebben in Gotenburg in 2001 afgesproken dat in 2010 de achteruitgang van de biodiversiteit in de lidstaten gestopt zou moeten zijn.

Dat is een illusie gebleken. Er is wel heel veel papier geproduceerd en heel veel vergaderd, maar dat lijkt toch vooral een alibi voor de politiek om niets te doen. Of zelfs nog erger, denkend aan de brief van Balkenende aan Barroso over de wens tot uitkleding van Natura 2000, die in januari door de Volkskrant gepubliceerd werd.

Particuliere initiatieven die aandacht vragen voor behoud van biodiversiteit zijn talloos. De mailbox van DLN ontvangt vrijwel wekelijks weer een nieuw initiatief. Boeken, (scheur)kalenders, symposia, het is een dagtaak om het allemaal bij te houden. Het rendement is lastig meetbaar; goed bedoeld is het allemaal zeker. Aan de andere kant lijkt de steun voor natuurbehoud tanende. Eind december werd bekend dat natuurbeschermingsorganisaties veel leden zijn kwijtgeraakt. Natuurmonumenten verloor in 2009 zelfs zo'n 50.000 leden. Winst was er daarentegen bij dierenbeschermingsorganisaties. Complete levensgemeenschappen zijn nu eenmaal niet zo aibaar...

Ook het recente ganzennummer in DLN is feitelijk een illustratie van onze moeizame verhouding met de natuur. In toenemende mate willen wij bepalen welke soorten hier mogen verblijven, waar en in welke aantallen. Veel mensen kennen de vreugde van het overvliegen van ganzen in een koud landschap, waren ooit geroerd bij het lezen van Niels Holgerssons wonderbare reis op de rug van de ganzen. Maar ruimte bieden aan ganzen is toch wat anders....

Dat blijkt ook uit het artikel in dit maartnummer over de soorten die voor het broeden een voorkeur hebben voor rustige stranden, zoals plevieren en Dwergsterns. Het is een sympathiek pleidooi voor meer ruimte voor deze soorten, maar hoeveel draagvlak is er bij de Nederlandse bevolking voor het idee dat wij een stukje op moeten schuiven voor broedende vogels? Tenzij we technische oplossingen bedenken waar we als mens geen last van hebben en waar de dieren

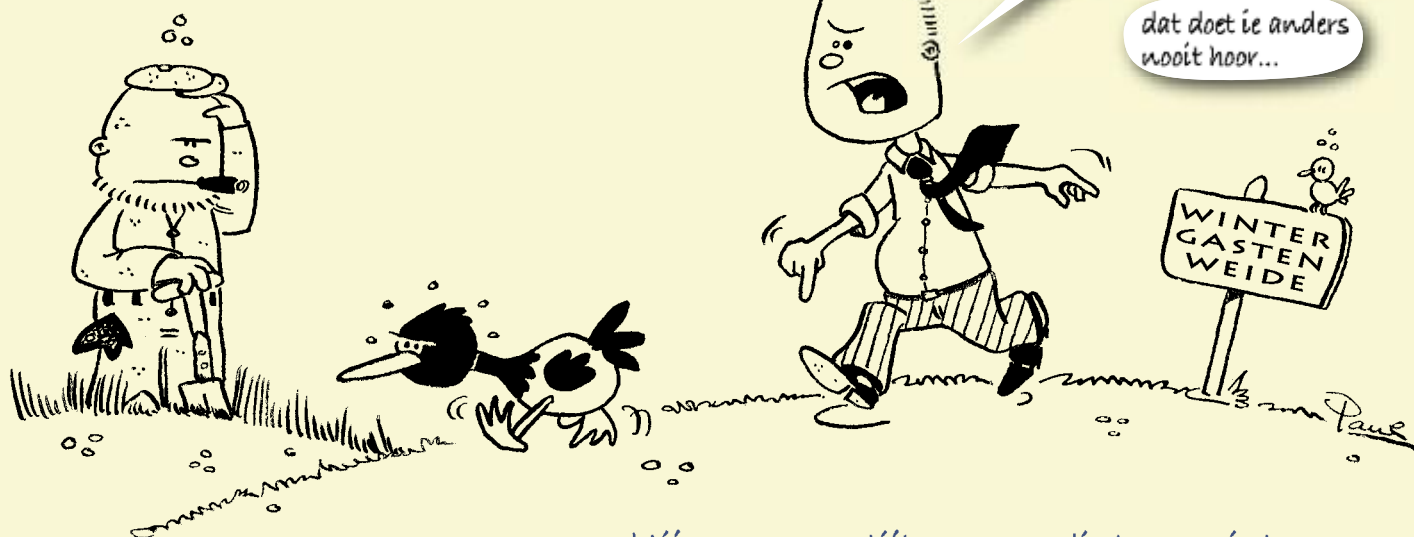
mee geholpen zijn. Dan gaan de beurzen open. Het succes van de ecoducten, ook de Brabantse natuurbrug in dit nummer, is daar een uitstekend voorbeeld van. We waren niet bereid om de A73 een stukje om te leggen, maar zijn wel bereid ter compensatie tunnels en ecoducten te bouwen.

De pijnlijke les is dat we als mensen zeer begaan zijn met dieren, mits ze zich goed gedragen en we er geen last van hebben. De dieren moeten zich maar aanpassen. De Vogelbalans 2009, om maar een willekeurig voorbeeld te noemen, maakt dat pijnlijk duidelijk: de Nederlandse vogelbevolking wordt steeds meer een eenheidsworst, omdat habitatspecialisten verdwijnen. Organisaties die roepen dat wij daarom zelf een beetje in moeten schikken zijn niet populair. Inschikken is natuurlijk prima, maar alleen als dat ver weg gebeurt. En ook dan moeten we er geen last van hebben. Natuurlijk moet tropisch regenwoud intact blijven, mits ons leven er maar niet dunder door wordt.

Zijn er dan geen lichtpunten in dit Jaar van de Biodiversiteit? Toch wel. Wat willekeurige recente voorbeelden. De conferentie in Kopenhagen over klimaatverandering was een mislukking, maar de winst was wel dat het probleem algemeen onderkend wordt en het gevoel van urgentie sterk is toegenomen. Het gebruik van duurzame energie neemt razendsnel toe; energiebesparing ook. De verkoop van vis met keurmerk zet snel door (zou de verkoop van vis zonder keurmerk trouwens afnemen?), de bescherming van Natura2000-gebieden gaat moeizaam maar toch de goede kant op. En de uitvoering van de (inmiddels helaas opgeheven) subsidieregeling Effectgerichte Maatregelen tegen verzuring, vermisting en verdroging blijkt te hebben gezorgd voor een aanzienlijke toename van vele tientallen Rode Lijstsoorten. Ten slotte, de oorzaken voor de vervuiling van de bodem met zware metalen zoals in dit nummer besproken, ligt gelukkig al weer royaal achter ons.

Het komt dus wel goed met de natuur, in ieder geval met de maakbare en niet te opdringerige natuur.

De redactie

er blijven natuurlijk soorten die het nooit leren ...